

ÚTLENSK ARBEIÐSMEGI

Vinnuhúsið:

Eitt stig **rætta** vegin

Marita Rasmussen, stjóri í Føroya Arbeiðsgevarafelag, fegnast um, at Løgtingið samtykti at linka treytirnar fyri, at byggihandverkarar úr ES-londunum kunnu sleppa til Føroya at arbeiða. Hon fýlist á, at okkar egnu samfelagsskipanir eggja føroysku handverkarunum at fara í onnur lond at arbeiða

Ingolf S. Olsen

- Føroyingar sleppa allar staðir at arbeiða, og vit hava í árávis biðið um, at tað sama skal vera galdandi, tá útlenskt arbeiðsmegi skal henda vegin. At tað nú er gjørt eitt sindur smidligari hjá handverkarum úr ES at koma henda vegin er bara at fegnast um.

Tað sigur Marita Rasmussen, stjóri í Føroya Arbeiðsgevarafelag, nú Løgtingið hevur samtykt, at arbeiðsloysið hjá byggihandverkarum í Føroyum kann vera upp til seks prosent, áðrenn hurðarnar

verða latnar aftur fyri ES-handverkarum.

Áðrenn broytingarnar í útlendingalógini, sum loyvdi ES-arbeiðsmegi til Føroya, um arbeiðsloysið var lægri enn 3,5 prosent, kundu handverkarar úr ES ikki koma henda vegin. Og var hetta eisini stóðan, tá lógarásetingin fór úr gildi aftur í 2009, tí arbeiðsloysið í nakrar fylgjandi mánaðir var undir markinum.

- Vit hava ikki biðið um ein ávísan prosentsats fyri arbeiðsloysinum, men seks prosent er í lagi. Var talið minni, til dømis fyra, sum fakkfeløg hava kravt, so gav

broytingin onga meining, sigur Marita Rasmussen.

Trot á handverkarum

Vinnuhúsið hevur í fleiri ár strongt á at fáa linkað treytirnar fyri, nær útlendingar kunnu koma til Føroya og fáa arbeiðs- og uppihaldsloyvi. Serliga tá talan er um handverkarar hava arbeiðsgevararnir í byggivinnuni rópað varsko, og sambært hoyringssvarinum frá Føroya Arbeiðsgevarafelag og Føroya Handverksmeistarafelag í sambandi við uppskotið um at broyta lógina, sum nú er samtykt, er í lýtuni tørvur á

einum 150 til 200 handverk-arum. Eisini siga feløgini í hoyringssvarinum, at nógvar føroyskar fyrirkur ikki tora at bjóða upp á arbeiðir, tí tær ikki vita, um tær hava møguleika at fáa til vega neyðuga arbeiðsmegi.

- Hatta er stóðan her heima, og tí má okkurt gerast, um ikki alt byggivirksemi skal steðga upp ella verða gjørt av fólki, ið ikki hevur røttu førleikarnar. Føroyskir handverksmeistarar vilja altíð heldur hava ein føroyskan handverkara í starv, tá teir mangla ein, tí teir eru sera dugnaligir og fleksiblar. Trupulleikin er bara, at teir eru ikki her, tí teir í stórum tali leita sær uttanlands, serliga til Noregs, at arbeiða og hava gjørt tað í nógv ár, sigur Marita Rasmussen

Eggja til flyting

Tað gera teir, tí teir har fáa munandi betri sømdir enn her heima. Men Marita Rasmussen vísir aftur, at tað bert

er vantandi kappingarføri hjá vinnuni, tá tað snýr seg um lönir, ið er orsökkin.

- Um vit bara samanbera handverkaralønirnar hjá okkum og í Noregi, so síggja vit, at tað oftast ikki er so stórir munur, at hann einsamallur fær fólk at flyta í annað land at búgva. Vit hava jú minimumssáttmálar, og nógvar flestu handverkararnir her heima fáa meira í løn, enn sáttmálin ásetur. Men í Føroyum hava vit skipanir, ið beinleiðis eggja fólki at flyta í onnur lond at arbeiða. Tí klára vit ikki kappingina um arbeiðsmegina, sigur hon.

Stjórin í Vinnuhúsinum leggur dent á, at tey bert ynskja sær, at fortreytirnar fyri, at arbeiðsmegi kann flyta um føroyskt landamark, eru tær somu, sama hvønn veg hon flytir.

- Tað er í sær sjálvum ikki ein trupulleiki, at føroysk arbeiðsmegi arbeiðis uttanlands, um vit loyva arbeiðsmegi úr øðrum londum inn

- Í Føroyum hava vit skipanir, ið beinleiðis eggja fólki at flyta í onnur lond at arbeiða. Tí klára vit ikki kappingina um arbeiðsmegina, sigur Marita Rasmussen, sum fegnast um, at lógin um arbeiðsmegi úr ES nú er linkað

til okkara. Tað, vit siga, er, at annaðhvørt steðga vit við at eggja okkara egnu arbeiðsmegi at flyta, ella eisini mugu vit lata dyrnar upp fyri, at útlendingar kunnu koma henda vegin at arbeiða. Tað er jú ikki samsvar ímillum okkara at kalla fríu atgongd til arbeiðsmarknaðir í øllum heiminum og tær stóru forðingar, vit seta upp fyri útlendingum at koma henda vegin, sigur Marita Rasmussen.

Hondverkarar ónøggdir um lógarbroyting

Nevndin í Føroya Handverkarafelag heldur als ikki, at broytingin í reglunum fyri útlenska arbeiðsmegi kann góðtakast. Nú kunnu útlenskir handverkarar fáa arbeiðs- og uppihaldsloyvi í Føroyum, bara arbeiðsloysið ikki er omanfyri seks prosent innan viðkomandi handverksfakið

Ingolf S. Olsen

- Vit mugu fáa lønina upp og betri sáttmálar her heima, so vit kunnu hava okkara egnu, dugnaligu handverkarar heldur enn at reka teir av landinum og síðani taka útlendingar heim at gera tað, sum gerast skal í Føroyum.

Tað sigur Suni Simonsen, formaður í Føroya Handverkarafelag, FHF, um broytingina í lógini um uppihaldsloyvi fyri fólk úr ES-londunum. Lógin er donsk, og fríggjadagin

samtykti Løgtingið eitt ríkislógartilmæli um at fáa danska Fólkatíngið at broyta lógina, so tað fram eftir ber til at geva byggihandverkarum úr ES-londunum arbeiðs- og uppihaldsloyvi í Føroyum, bara arbeiðsloysið er niðanfyri seks prosent innan fakið.

Ov høgt mark

FHF, sum telur slakar 900 limir, hevur havt uppskotið um ríkislógartilmælið til hoyring, áðrenn tað var samtykt, men formaðurin er

bæði ónøggdur og undrandi um, at Løgtingsins Rættarnevnd ikki spurdi felagið um nakað, áðrenn hon skrivaði sítt álít. FHF hevði annars fingið fundarboð at mæta í rættarnevndini um morgunin 7. mai, men fekk avboð beint áðrenn fundin.

- Tá uppskotið kom til hoyringar, fingur tey okkara stóðu at vita, at vit vóru samdir um fyra prosent. Men fundarinnkallingin til rættarnevndina bleiv annullerað, so vit als ikki komu til hoyringar har.

Markið á seks prosent er alt ov høgt og kann als ikki góðtakast, sigur Suni Simonsen.

Men tað verða hann og hansara limir tó noyddir til, tí Løgtingið hevur samtykt markið á seks prosent fyri handverkarar og eisini, at latið verður upp fyri ES-arbeiðsmegi á øllum økjum, tá samlaða arbeiðsloysið er undir 3,5 prosent.

- Vit fáa ikki gjørt nakað við tað, anað enn at royna at blíva við at ávirka politisku skipanina. Men tað er greitt,

at hetta fer eisini at ávirka sáttmálasamráðingarnar, tí vit mugu og skulu gera okkurt munagott, so okkara egnu, dugnaligu handverkarar vilja arbeiða her.

- Sum tað er nú, eru karmarnir læstir fastir, áðrenn vit setast við samráðingarborðið. Har er onki at tingast um. Tá so okkara handverkarar rýma til Noregs og aðra staðir, har teir fáa betri sømdir, fer Vinnuhúsið bara til politikararnar at fáa teir

at syrgja fyri, at bíligari útlendingar so kunnu koma higar at arbeiða, sigur Suni Simonsen.

Avskeplað samfelag

Hann vísir tó á, at talan er um ein meira víttfevndan trupulleika enn bara lønar- og sáttmálaviðurskipti.

- Tað er okkurt grundleggjandi galið við allari okkara samfelagsskipan. Vit framleiða dugnaligar handverkarar og eksportera teir út í heimin at arbeiða. Vinnuháskúlin framleiðir